

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger

Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6

Telefon: 51508500. Faks: 51508555

E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no

www.stavanger.kommune.no

Org.nr. NO 964 965 226

Arbeidsdepartement
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
CSP-10/7212

ARKIVNR.
F12 &13

JOURNALNR.
58324/10

DATO
13.10.2010

HØRINGSUTTAELSE NOU 2010:5 "AKTIV DELTAKELSE, LIKEVERD OG INKLUDERING - ET HELHJELPEMIDDELTLBUD" - HØRING

Stavanger kommune viser til høring vedrørende forslag til ny organisering av forvaltning- og finansiering av hjelpemiddelområdet, oversendt ved brev fra Arbeidsdepartementet av 16 juni 2010.

Stavanger kommunes høringsuttalelse i saken følger nedenfor. Grunnet kort høringsfrist vil høringsuttalelsen bli behandlet politisk først i etterkant av høringsfristen, nærmere bestemt 4 november i Formannskapet etter forutgående behandling i kommunalstyret for Oppvekst og kommunalstyret for Levekår. Resultatet fra den politiske behandlingen vil bli ettersendt departementet.

Høringsuttalelse:

Stavanger kommune støtter høringens beskrivelse av et system som har vokst frem uten en overordnet plan, som sprenger sine opprinnelige rammer og fremstår som fragmentert og med overdreven byråkratisering. Tekniske hjelpemidler er sentrale i arbeidet med å gi personer med ulike funksjonsbegrensninger mulighet for inkludering og deltagelse i det alminnelige samfunnsliv, og Stavanger kommune gir sin tilslutning til behovet for en opprydning og klarere ansvars plassering på dette området. Til tross for betydelige forbedringer og tilpasninger de senere år er systemet rundt formidling av tekniske hjelpemidler fortsatt preget av uklare ansvarsforhold og frustrasjon hos lokale formidlere og brukere.

Stavanger kommune vil berømme utvalget for en grundig gjennomgang av dagens situasjon som til fulle belyser den kompleksiteten som kjennetegner feltet. Kommunens erfaringer tilsier at systemet ikke har den nødvendige fleksibilitet og ansvars plassering som er nødvendig for å møte fremtidens utfordringer.

Forutsetning som ligger til grunn for Stavanger kommune sitt svar:

NOU 2010:5 foreslår en grunnleggende og radikal omlegging av hele systemet rundt formidling av tekniske hjelpemidler, og kommunen vil få et utvidet ansvarsområde. For at en slik omlegging skal ha den ønskede effekt må tiltakene i NOU 2010:5 sees i sammenheng, og man kan etter

kommunens oppfatning ikke endre vesentlig på forslagene før den innbyrdes sammenhengen forskyves.

Kommunens vurderinger bygger på følgende forutsetninger:

- Tiltakene skal ikke medføre en forverring i funksjonshemmedes levekår. De foreslåtte tiltakene må totalt sett ivareta målet om funksjonshemmedes mulighet for aktiv deltagelse, likeverd og inkludering. Utviklingen på feltet må følges løpende, og tiltak iverksettes dersom det over tid viser seg at situasjonene for funksjonshemmedes får en negativ utvikling.
- Stavanger kommune legger som grunnleggende forutsetning at en eventuell omlegging av dagens system medfører at kommunens merkostnader fullfinansieres. Fullfinansiering må inkludere kostnader til implementering av nye arbeidsprosesser og kompetanseheving som følge av et utvidet ansvar.
- Stavanger kommune har gjennomført en større intern strukturering av hjelpemiddelformidlingen, og en harmonisering i forholdet til den statlige Hjelpemiddelsentralen. Rådmannen forutsetter at dette arbeidet ikke medfører reduserte rammer ved en eventuell omlegging av formidlingssystemet.
- Intensjonen i St melding nr 47 "Samhandlingsreformen" om større fokus på kommunal rehabilitering og habilitering må følges opp med midler.
- Behovet for forventningsavklaringer i forhold til brukere og pårørende må inngå i en større nasjonal prioriteringsdebatt og ikke overlates til den enkelte kommune, ansatte og bruker.

Med utgangspunkt i disse forutsetningene ønsker Stavanger kommune å gi følgende innspill til høringsforslaget. Innspillene vil bli gitt i henhold til oppsummeringen i kapittel 1:

1.4. Utvalgets forslag om sektoransvarsprinsippet

Stavanger kommune støtter forslaget om sektoransvarsprinsippet, og mener en klarere ansvars plassering vil avklare behovet for samarbeid og samhandling mellom etater og nivåer. Kommunens oppfatning er at mange problemstillinger best løses nær brukeren med bakgrunn i en helhetlig vurdering (Beste Effektive Omsorgs Nivå BEON), og at en forenkling av formidling av basis hjelpemidler i beste fall kan frigjøre personell ressurser til bl.a. rehabilitering.

Samtidig vil det være nødvendig med en klarer presisering av hva andre linje/spesialist funksjonen for Hjelpemiddelsentralen vil innebære, hvilke grenseoppganger vil man få? Stavanger kommune er en stor organisasjon og opplever i dag at relativt komplekse problemstillinger må håndteres av de kommunale tjenester. Dersom man får et utvidet ansvar for formidling av basis hjelpemidler må dette samtidig følges opp med tilstrekkelig tilgang på spesialiserte tjenester fra Hjelpemiddelsentralen.

1.4.1 Lovendring og nedsetting av lovutvalg

Stavanger kommune ser behovet for et regelverk som gir "rom for gode individuelt tilpassede løsninger", og støtter utvalgets forslag om et lovutvalg som gjennomgår de aktuelle sektorlover. Kommunen støtter forslaget om å sikre rettskrav på hjelp, uten rettskrav på en bestemt type hjelp. Det er slik kommunen fungerer på andre områder og i samsvar med Kommunehelsetjenesteloven. Kommunen støtter dessuten presiseringen av kravet om faglig forsvarlig standard på hjelpemiddelområdet hvor faglig skjønn og brukervedvirkning til sammen skal sikre gode individuelle tjenester.

1.4.2 Økt bruk av tilskudd

Stavanger kommune vurderer denne muligheten som en forbedring av dagens ordning. Mange brukere, og da særlig yngre mennesker og pårørende, har særdeles stor innsikt i egen situasjon og tekniske muligheter som kan avhjelpe begrensningene. For denne gruppen kan en tilskudds ordning virke frigjørende på evnen til å finne egne løsninger og slippe den omfattende byråkratiske prosessen som er tilfellet i dag.

1.4.4 Økt kommunalt ansvar for basishjelpemidler i dagliglivet

Stavanger kommune støtter utvalgets forslag om en modell hvor kommunen har det helhetlige ansvar for hjelpemidler og hvor Hjelpemiddelsentralen får en mer rendyrket andrelinje/spesialist funksjon. Dette er i tråd med ansvar- og arbeidsdeling mellom stat og kommune i andre deler av helse – og sosialsektoren.

Stavanger kommune har i dag et velutviklet system for formidling og logistikk. Kommunen støtter utvalgets modell nr. 2 (kommunalt basis ansvar/ statlig spesialist ansvar).

Kommunen støtter at Arbeids- og velferdsetaten beholder ansvaret for anskaffelse - og kontraktsinngåelse med leverandører og kommunen kjøper denne tjenesten. Samtidig overtar kommunen ansvaret for basishjelpemidler, og totalt sett kan dette bidra til videreføring av de gode løsningene som allerede er etablert i Stavanger kommune.

Kommunen vil igjen presisere sitt standpunkt om at gråsoner må unngås, og forutsetningen om at løsningene ikke må medføre merkostnader for kommunen når man velger en fremtidig organisering av formidling av tekniske hjelpemidler.

Når det gjelder det formidlingsfaglige ansvaret erfarer Stavanger kommune at det i dag er betydelig dobbelt arbeid mht formidling og at det er problematisk å opprettholde en god faglig standard med det volumet som en stor kommune opererer med. Store personellressurser brukes i dag på saksbehandling i forhold til Folketrygden. Til tross for forbedrede bestillingsrutiner bindes faglige ressurser opp i saksbehandling knyttet til relativt enkle hjelpemidler, og denne ressursbruken er til hinder for et mer helhetlig rehabiliteringsperspektiv. En forenkling av basisansvaret kan frigjøre disse ressursene dersom Hjelpemiddelsentralen ivaretar et fullt andrelinje/spesialist ansvar.

1.4.7 Økt ansvar for hjelpemidler, tilrettelegging og opplæring i barnehage- og opplæringsloven

Det følger av sektoransvarprinsippet at tiltak i barnehage og skole skal integreres i de aktuelle sektorer. Det er vanskelig på det nåværende tidspunkt å se de fulle konsekvensene av Midtlyngutvalgets forslag, og rådmannen presiserer at rammene må sikres både faglig og økonomisk.

1.4.9 Tilrettelegging av bolig

Stavanger kommune støtter den avklaring og de presiseringer som foreslås, og mener en klargjøring av Husbankens rolle kan bidra til mer fleksible, varige og generelle løsninger enn de man i dag velger.

1.4.17 Behov for kompetanseløft og satsing på forskning og innovasjon

Stavanger kommune støtter utvalgets presisering av behovet for en nasjonal strategi for kompetanse, forskning og innovasjon for hjelpemidler.

Feltet formidling av tekniske hjelpemidler har vokst frem gradvis og uten en samlende overordnet plan. Kommunale tjenester har etter beste evne tilpasset seg i takt med endringene, men ofte som resultat av press og behovet for å løse akutte situasjoner. Stavanger kommune ser møtet mellom en bruker og en formidler som et av de sentrale punktene i formidlingsprosessen. Det er i det øyeblikket vurderinger gjøres og valg av løsninger foretas at man både utløser ressurser og bidrar til å løse brukerens problem.

Ingen av de aktuelle profesjonene innen formidling (ergoterapeuter, fysioterapeuter, sykepleiere og pedagoger mm) har i dag vurdering og formidling av tekniske hjelpemidler i sin grunnutdanning. Opplæring i formidling foregår usystematisk og erfaringsbasert i det praktiske liv, og konsekvensen er at opplæringen blir avhengig av den enkelte virksomhets interne opplæringsrutiner. Stavanger kommune finner denne løsningen utilfredsstillende, og vil igjen presisere behovet for en helhetlig tilnærming til kompetanseheving på dette feltet, som innbefatter at profesjonsutdanningene i tillegg til forskning rundt formidling også får ansvar for grunnleggende opplæring. En profesjonalisering av den faglige formidlingskompetansen er en forutsetning for at intensjonen med NOU 2010:5 skal lykkes, og denne profesjonaliseringen må etter rådmannens vurdering systematiseres og knyttes til utdanningsinstitusjonene.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Marit Bore
levetårnsjef

Christine Spence
saksbehandler